

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Aprindeți Darul Lui Dumnezeu...

— Meditații pentru preoți —

De Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului.

(Continuare.)

Meditația II-a

Sfânta Euharistie și Preotul.

„Cina cea de taină“ a nemuritorului pictor Titian și azi stoarce admirația vizitatorilor fericiți de-a vedea renumitul tablou. Când celebrul pictor englez David Wilkie admira tabloul, un călugăr îl agrăi cu următoarele cuvinte: „De 60 de ani aproape zilnic contemplez acest tablou, în care timp frații mei de călugărie au trecut rând pe rând din viață și nu numai cei bătrâni, dar foarte mulți și dintre cei mai tineri. Nu o singură generație s'a coborât în mormânt, dar figurile sublime ale acestei picturi întru nimic nu s'au schimbat. Privindu-le adeseori cu reverie, îmi pare ca și cum numai acestea ar fi ființe vii, iar noi cari umblăm aici pe pământ, umbre înșelătoare.“

Umbre înșelătoare am fi noi fără împărtășirea cu Hristos, fără împărtășirea cu sângele și trupul lui, cu sufletul și divinitatea lui. Dacă sfinții apostoli, numai ei apar ca ființe vii într'un tablou al cinei celei de taină, cu adevărat viață avut-au ei având în mijlocul lor pe Mântuitorul, ca să-i îndrume, să-i mângăie și să-i sfințească. Dar noi cei de azi să uităm oare că Domnul nostru Iisus Hristos nu ne-a lăsat pe noi orfani? Se apropia timpul ca Fiul să se întoarcă la Tatăl: o știm aceasta, dar oare să ne facem a nu ști că n'a voit să ne lase singuri în mijlocul unei lumi care caută pierzarea noastră? Doamne Dumnezeule, Tu ai voit ca noi să nu rămânem singuri, ci să avem fericirea a Te afla de câte

ori voim, prin taina Euharistiei să fim Părintele nostru, mângăietorul și prietenul nostru. În iubirea Ta nemărginită, Doamne, ne-ai făgăduit că vei fi cu noi până la sfârșitul veacurilor și cu noi ești în sfânta Euharistie. Credem aceasta Doamne căci Tu ești adevărul care nu înșală și puterea care toate le zidește și grijește.

Dacă sfânta taină a Euharistiei ar fi o invenție a spiritului omenesc ar însemna că omul poate să-și imagineze despre dragostea lui Dumnezeu către oameni mai mult decât Dumnezeu! Dar noi știm că dragostea lui Dumnezeu toate le covârșește și prin taina sfintei Euharistii ne-a dat, precum zice Sf. Ambrosie, cea mai mare comoară, sau după cuvintele Sfântului Pavel: „Cele ce ochiul nu a văzut, nici urechea n'a auzit, nici la inima omului nu s'a suit, acestea a gătit Dumnezeu celor ce îl iubesc pe Dânsul“ (I. Cor. 2 v. 9).

Așa fiind, noi preoții să ne comportăm în fața sfintei împărtășiri, ca și cum am avea în față numai pâine și numai vin?? Sfântă și liniștită simțire ar avea toți oamenii, dacă ar vedea mai multă cucernicie în atitudinea preotului față de Sfânta Euharistie. El rămâne pătruns — de pildă — de gândirea unui artist care prin realizările sale manifestă un gând vibrant și pătrunzător ca o rază solară, frapat rămâne el văzând ivirea florilor chemate la viață de căldura primăverii ca niște zâmbete ale pământului, dar atunci să fie mai atent și la chemările sfinte ale așezărilor divine. Preotul să imite pe artistul care caută misterele naturii și le prinde pe căile artei: să caute a face

pe oameni să înțeleagă că mai multă dragoste ar fi în sufletul lor, dacă ar pătrunde dragostea divină din sfânta Euharistie. Oh, atunci s'ar mai tocii cutele învrăjbirii dintre oameni, căci prezența Domnului i-ar îmblânzi.

Preotul, după ce este sfințit primește sfântul agneț din mâna arhiereului, care rostește aceste cuvinte: „Primește odorul acesta și-l păzește întreg și nestruciat până la răsufierea ta cea mai de pe urmă, pentru care vei să fii întrebat a da răspuns la a doua și înfricoșată venire a marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos“.

Cine dintre preoții slujitori și-a mai adus și își mai aduce aminte azi de aceste cuvinte!? Mulți mai curând își aduc aminte de persoanele cu cari au luat masa după hirotonire dar prea puțin se cugetă că au primit în mâinile lor trupul Domnului ca pe un sfânt odor ca să-l păstreze întreg până în clipa morții lor! Numai dacă am înțelege noi în viața noastră că ni-s'a dat Hristos spunându-ni-se: „Păzește odorul acesta!“ În cer unde vom fi triumfători și glorioși, noi vom vedea pe Domnul în toată slava sa, și dacă s'ar prezenta acum cu această glorie, n'am îndrăzni să ne apropiem de El. Dar aici ni-se dă sub forma umilinței ca să înțelegem că noi preoții suntem înzestrați cu o sublimă chemare!

„Preoții, precum zice fericitul Augustin, au o minunată demnitate! În mâinile lor, ca în sânul binecuvântatei Fecioare Marie, se întrupează Fiul lui Dumnezeu“. Iată puterea preotului. Limba preotului face un Dumnezeu dintr'o bucată de pâine¹⁾. Nu-i mirare dacă un sfânt a spus că dacă s'ar întâlni cu un preot și cu un inger, ar saluta mai întâi pe preot, pentru că ingerul este prietinelui lui Dumnezeu, dar preotul este locșitorul lui Dumnezeu. Preotul dă mâncare și beutură duhovnicescă credincioșilor săi, precum o mamă alăptează pe copilul său.

Și atunci tu preotule, să stai indiferent când vezi câți profanează sfânta Liturghie, câți părăsesc cultul public în Dumineci și sărbători, câți sunt nerespectuoși și indiferenți de prezența Domnului în Euharistie?? Îți vine un coleg de școală, un vecin și în fața lor stai reverențios iar în sfântul Altar, fiind prezent Hristos Domnul, lași să se vorbească, vorbind și răsând însuși? Unde este în inima ta râvna sfântă cu care magii au căutat pe pruncul din iesle? Unde este zelul Mariei Magdalena care a căutat pe Domnul cel înviat?! Unde

este dorul arzător al lui Zaheu, care dorea să vadă pe Domnul? Plâns-a Domnul de Lazar că l-a văzut fără viață, dar plânge Domnul și de tine frate părinte, văzându-te că nu înțelegi taina Euharistiei! Plânge-va Domnul de tine, dacă uiți cuvintele Lui: „Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, va trăi în veac și Eu îl voi învia pe El în ziua cea de apoi“ (Ioan 6 v. 54).

În adevăr dacă puțin aluat toată frământătura dospește, dacă o scântee de foc ajunge ca să aprindă o casă, dacă o mică sămânță, rodește mult, cum nu va rodi împărțășirea noastră cu Domnul, cum nu vom fi noi nemuritori? Noi cu sfânta Impărțășanie, mâncăm și bem germele nemuririi. Și atunci? Înțelegem noi ca preoți ce atitudine trebuie să avem în fața acestei sfinte taine? Cum vom răsplăti Domnului că nu ni-a lăsat orfani? Cum vom fi recunoscători Domnului că e prezent între noi? Cum vom răsplăti dragostea Lui divină? Cum vom fi mulțumitori pentru viața nemuritoare ce ni-o dă prin sfânta Impărțășire?

II.

Ce îndatoriri speciale decurg pentru preot din aceste gânduri? Multe, nenumărat de multe, dar noi ne vom opri numai asupra unor îndatoriri.

1. Preoții prea puțin vorbesc credincioșilor de împărțășirea cu nevrednicie! Prea puțin se referă la cuvintele sfântului Pavel: „Ori care va mânca pâinea aceasta, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi trupului și sângelui Domnului“ (I. cor. 11 v. 27). Această atitudine face să se dea uitării cuvintele Domnului: „faceți aceasta întru pomenirea mea“ Apostolii prin aceste cuvinte au fost invitați să facă și ei ceea ce a făcut Mântuitorul, adică să reînnoiască jertfa de pe Crucea Domnului. După aceste cuvinte sfântul apostol Pavel așază cuvintele: „Că de câte ori veți mânca pâinea aceasta și veți bea paharul acesta, moartea Domnului vestiți până când va veni“. (I. Cor. 11 v. 26). Prin aceste cuvinte Pavel apostolul explică cuvintele: „aceasta să faceți întru pomenirea mea“. Preoții trebuie adică să celebreze sf. Liturghie spre pomenirea patimilor Domnului. Celebrarea sfintei Liturghii sub amândouă chipurile, reprezintă jertfa morții lui Iisus pe Cruce și aduce înnoirea mistică a celeia. Celebrând deci cu nevrednicie, preotul își bate joc de jertfa Domnului iar neînviând pe credincioși să se împărțășească cu vrednicie el este un trădător și ipocrit.

Trădător și ipocrit, pentru că lasă pe cre-

¹⁾ H. Convert: Méditations Eucharistiques Paris 1921 p. 179.

știn ca să ascundă păcatele sale la tribunalul pocăinței și să meargă așa păcătos între cei ce așteaptă împărtășirea. Monstru este un asemenea om, care merge să bea osânda sa, mai rău decât un vrăjmaș sau un închinător la idoli, decât un eretic născut în eroare. Dar cel ce se împărtășește cu nevrednicie este cu atât mai vinovat, cu cât el e fiu al Bisericii, având daruri de multe feluri dăruite lui: sfintele taine, Evanghelia sfântă și neperitoare!!!

Lăsa-veți voi preoșilor să se facă bătaie de joc cu pânea care a venit din Cer, ca cel ce mânâncă dintr'ânsa să nu moară?! Cuvântul a *frânge pâne* se găsește și la Isaia cap. 58 v. 7: „*Frânge celui flămând pânea ta*“. La cina cea de taină s'au înfăptuit cuvintele: „Aceasta este pânea care s'a pogorât din Cer; ca să mânânce cineva dintr'ânsa și să nu moară (Ioan 6 v. 50). Prin aceasta s'a spus că această mâncare este destinată pentru fiecare om. Fiecărui om din lume se dă pe sine Domnul ca mâncare.

Emoționantă este următoarea întâmplare: Intr'o familie moare femeia care avea un copilăș. Tatăl se recăsătorește dar femeia a doua nu putea suferi copilul. Ea a lăsat copilul să flămâzească. Intr'o zi zise copilul flămând: mamă, numai o bucată de pâne! Dar mama nu a ascultat copilul și l-a lăsat să flămânzească mai departe până ce a murit. Când copilul a fost îngropat și preotul zicând „Tatăl Nostru“ la groapă a spus cuvintele: „Pânea noastră cea de toate zilele dăne-o nouă astăzi“, femeia nenorocită a strigat cuvintele copilului: „mamă numai o bucată de pâne“. De atunci înainte nenorocita femeie strigă neconținut: „mamă, numai o bucată de pâne!“

Așa vor striga sufletele nenorocite, pe care noi nu le-am păstorit cum trebuie! „Părinte, numai puțină mâncare duhovnicească“.

2. Preotul în sfânta împărtășire se închină lui Hristos. Sfântul Ioan Gură de Aur într'o predică a sa a talmăcit că el în clipa prefacerii vede pe divinul Mântuitor în majestatea sa, el vede în acelaș timp cetele îngerilor în genunchi căzând și închinându-se Domnului și atunci și el, sfântul, cade în genunchi plin de cucernicie. La judecată vom vedea și noi slava lui Dumnezeu și vom fi fericiți să putem spune că deja ca slujitori ai Altarului pe pământ am văzut slava lui.

Vom vedea slava lui deja aici dacă noi slujitorii Altarului vom crede profund că Domnul este real prezent în sfânta Euharistie și trăiește glorios într'ânsa ca și în Cer. Mai de

demult preotul înainte de a da sfânta împărtășire, zicea cu glas înalt către credincioși: Frații mei, credeți voi că trupul adorabil și sângele prețios al lui Iisus Hristos este în adevăr prezent în această taină?.. Și credincioșii răspundeau: Credem“.

Vom vedea slava Lui, dacă vom dori să ne unim cu Domnul în Sfânta Euharistie, așa cum a dorit Zahau să vadă pe Iisus. O împărtășire cu Domnul face mai mult decât toate bunurile lumesti; un fir de praf e nimic față de un munte, dar și toate bunurile lumii sunt nimic față de împărtășirea cu Dumnezeu. Căci Dumnezeu încă voește să se împărtășească cu noi. Numai Dumnezeu ne poate da toate bunățiile pentru cari ni-a dăruit suflet, numai Dumnezeu ne poate împlini cererile noastre ale nepuțincoșilor.

3. Cu intenție curată să ne împărtășim cu Domnul căci unii se împărtășesc de ochii lumii iar alții din obicei. Din inimă curată să ne rugăm: „Cred Doamne și mărturisesc“... Cu intenție curată să ne unim cu Domnul și să scăpăm de vrăjmași, cu intenție curată de a suporta mai bine greutățile vieții. Să nu căutăm a pătrunde cu mintea misterul Euharistiei, căci nu noi am așezat-o. Înțelegem ceea ce noi am făcut, am alcătuit, dar nu pătrundem niciodată cu mintea mărginită cele nemărginite. Precum odinioară apostolii înșiși nu au crezut pe femeile mironosițe cari vorbeau despre vederea celor doi îngeri dela mormântul Domnului, așa și azi se găsesc îndoielnici, dar precum după aceea Petru s'a mirat dar a crezut văzând giulgiurile zăcând singure, așa și azi mulți se miră de minunile Domnului, dar cred întru Dânsul! Când doi apostoli, Luca și Cleopa, mergeau spre Emaus, Mântuitorul s'a asociat lor și începură să-i vorbească iar El le talmăcea din scripturi toate cele ce erau pentru El (Luca 24 v. 27). L-au rugat să rămână cu El iar apoi despărțindu-se au zis: „au nu era inima noastră arzând întru noi, când grăia nouă pe cale și când ne talmăcuia Scripturile? Prin sfânta Cuminecătură El vine în inima noastră ca atunci când s'a apropiat de cei doi ucenici. Să-l primim și să nu lăsăm să plece din inimile noastre.

Poporul trebuie să ne vadă mai întâi pe noi că dorim pe Domnul euharistic. Văzându-ne pe noi cu inimi arzânde, se va aprinde și el, căci bine zice sfântul Grigorie Cel Mare: „*qui non ardet, non incendit*“ cel ce nu arde, nu aprinde. Pe preoți trebuie să-i vadă mai întâi poporul pătrunși de adevărul că Iisus Hristos este Cel ce prin taina botzului pri-

mește pe creștini în biserică sa, El îi întărește cu sfântul Mir, El șterge păcatele prin tribunalul pocăinței, El sfințește nunta, El sfințește pe om dela leagăn până la moarte, El continuă până la sfârșitul lumii, opera săvârșită pe pământ.

Să ne vadă lumea că simțim puterea Domnului euharistic și ne pătrundem de efuziunea dragostei lui Hristos, manifestată în sfânta Euharistie.

Așa să fie Doamne!

(Va urma)

Amin.

Scrisoarea I. P. S. Sale Gurie, către P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie

Prea sfințite și în Hristos iubite frate,

Vă mulțumim din toată inima pentru dragostea și graba cu care ați binevoit a răspunde la apelul Nostru pentru ținerea celui de-al IV-lea SOBOR MISIONAR ORTODOX ROMÂN ce a avut loc în zilele de 29 Octombrie — 1 Noembrie a. c., la Chișinău. Participarea P. S. Voastre a contribuit mult la importanța discuțiilor în jurul subiectelor prevăzute în program și, în general, la strălucirea înfățișării acestui SOBOR în toate cele 4 zile cât a durat.

Subiectul pe care ați binevoit a-l desvolta a fost ascultat cu o încordată atențiune de Noi și de SOBOR, ceea ce arată cu prisosință pregătirea și darul dumnezeesc al vorbirii de care Vă bucurați și care a fost recunoscut de întreg SOBORUL.

Suntem foarte recunoscători că ați binevoit să Ne ușurați sarcina de președinte al SOBORULUI, prezidând și Prea Sfinția Voastră debaterile aceluia congres cu toată îndemânarea, urbanitatea și tactul, ce Vă caracterizează și cari au făcut o profundă impresie asupra întregului SOBOR.

Primiți, Prea Sfințite, îmbrățișările Noastre frățesti și rugăciuni către Domnul Mântuitorul pentru amândouă sănătățile.

Arhiepiscop și Mitropolit
Gurie.

Profesorul Onisifor Ghibu.

Școala confesională ortodoxă română — flica Sf. Bisericii — din mândru nostru Ardeal a fost marele atelier în care s'a format neamul nostru de dincoace de Carpați. În acea școală modestă la înfățișare, dar plină de puterea vieții, s'a plămădit conștiința de Român, dragostea de lege și de limba strămoșască. Prin școală s'a conservat neamul nostru, sădindu-l-se în suflet încrederea sigură în izbânda dreptății, ceace la 1918 a devenit fapt împlinit.

A fost natural, ca ura „stăpânitorilor” să se descarce cu furie nebunească asupra celor două „forum” — sacre a neamului nostru: Biserica și Școala. Dar, cu cât presiunea era mai mare, cu atât puterea de rezistență se manifesta mai puternic, căci cetățile sufletești erau apărate de întreaga suflare românească. Atunci, înainte mergătorii neamului românesc, crescuți în modesta școală confesională cu prescursa bisericii nu cunoșteau legile francmasoneriei, ci cu mândrie și cu demnitate se așezau în slujba neamului, a bisericii și a școlii românești.

Pentru atâta credincioșie, Dumnezeu, niciodată nu ne-a lăsat orfani și nici pradă desnaționalizării contemplată de veacuri, ci în momente critice ne-a trimis „bărbați” plini de înțelepciune și dragoste către neam, ca să-l conducă spre idealul mareț al biruinței.

Astăzi, neamul nostru cu cinste prăznuiește 50 de ani dela nașterea distinsului Prof. Onisifor Ghibu.

Când situația școlilor primare confesionale românești era mai periclitată prin falmoasa lege aponiană dela 1907, atunci a intrat în serviciul lor tinerul doctor în pedagogie dela universitatea din Jeana, Onisifor Ghibu, originar din Sălișteța Sibiului. Fu ales în Consistorul Arhiepiscopesc din Sibiu în calitate de referent în secția școlară.

Alegerea Domniei Sale în acel post a fost spre norocirea școlii românești, și se datorește puterii de apreciere a conducătorilor Bisericii noastre.

Indată ce își începuse Prof. Onisifor Ghibu activitatea în postul cu răspundere, un nou curent de înviorare străbătu prin toate încheeturile învățământului prima. El formă stânca de granit a neamului, care aduse sfârșire lentă, dar sigură a falmoase și criminalei legi aponienne, care pretindea stărpirea cuvântului dulce de „mamă” din gura copilașilor încă din frageda lor vârstă de 6 ani!

Spre a documenta cât mai bine și mai temeinic problemele de ordin pedagogic nu s'a mulțumit numai cu materialul oferit de cărțile și revistele de specialitate, ci prin călătoriile de studii a cercetat școlile din Alsacia-Lorena, câștigându-și experiențe bogate în arta sublimă și gingașă a creșterii mlădițelor vi-guroase a neamului său.

Cu mințea sa ageră, cu care Dumnezeu l-a înzestrat, a știut să prelucere și să adapteze cu o dibăcie uluitoare ideile pedagogice, nevoilor specifice elementului românesc.

Ideile de pedagogie practică le-a concretizat într'un plan de învățământ și îndreptar metodic. Multe din dispozițiile aceluia plan și din instrucțiile metodice sunt de actualitate.

Un mare merit al prof. Onisifor Ghibu este organizarea învățământului românesc de toate gradele.

și de toate categoriile în cuprinsul Ardealului și a Banatului.

Nu mai puțin merită să atribute Prof. Onisifor Ghiu ca mare luptător național și cultural dezvoltat chiar și în Basarabia prin „Astra” culturală.

Personalitatea marele pedagog român ne-o redă numeroasele articole apărute în cele mai de seamă ziare și reviste, apoi laborioasa activitate de scriitor și editor a celor 42 lucrări de mare valoare.

La împlinirea de 50 ani Biserica și Neamul nostru aduce Prof. Onisifor Ghiu omagiul de recunoștință pentru uriașa muncă depusă cu demnitate în slujba lor.

Cu Dumnezeu înalt!!!

Pr. C. M.

Floarea recunoștinței.

În cariera plină de greutăți și suferințe a învățătorului nu se prea găsește cine să samene florile recunoștinței. Cu toate acestea le găsim răsărite și în această cale. În ziua de 12 Noembrie a. c. Comit. Asoc. Învățătorilor din Județul Aradului a aranjat o ședință festivă, în Chișineu-Criș' în cadrul căreia a fost sărbătorit președintele Asociației dl. Dimitrie Boaru, cu ocaziunea trecerii DSale la pensie.

Cu această ocaziune sărbătoritului i-s'a oferit cunună înpletită din cele mai prețioase flori ale recunoștinței, pentru că în timpul celor 40 ani de muncă a fost un distins învățător, distins celăjean și preaiubit fiu al Sfintei noastre Biserici.

La acest act sărbătoresc au luat parte: dl. Dr. I. Suciu, fost ministru, Păr. Profesor Dr. Simion Șiclovan, ca delegat al P. S. Sf. Sale Părintelui Episcop al Aradului, N. Cristea, Spinanțiu, Mihașiu, Lucuța și Mladin membrii Comitetului Asociației, Păr. Protopop Petru Marșeu, Lazar Igrășan subvizor, dr. Cornel Buștea avocat, Primprețorul Bârgău, dr. Popovici avocat, mulți preoți și foarte mulți învățători.

La ora 10 învățătorii, în frunte cu președintele Dimitrie Boaru, au mers la Sfânta Biserică și au luat parte la serviciul Sf. Liturghii, oficială de părintele protopop Petru Marșeu, asistat de preoții Pap din Socodor și Popluca din Chișineu-Criș. A predicat părintele protopop, dând dovadă de multă deprindere în arta oratoriei bisericesti. La oarele 11 s'a deschis ședința festivă în localul Corporația Meșeriașilor, de către dl. învățător Spinanțiu, vpreș. Asoc. S'au ținut mai multe cuvântări, prin cari oratorii au scos în relief meritele prețioase pe cari și le-a câștigat dl. Boaru pe teren școlar, național și bisericesc. Au cuvântat dnii: N. Cristea, Igrășan, Prof. Dr. Șiclovan, Dr. I. Suciu, Protopop Marșeu, Iulian Pașubă, N. Dima, Bârgău și alții. La urmă a răspuns dl. Dimitrie Boaru, mulțumind tuturor celor ce au ținut să-i aprecieze meritele câștigate cu trudă și multă osteneală în cei 40 ani de slujire în învățământ. În chip deosebit i-a mulțumit Prea Sfințitului Episcop Grigorie și a subliniat calitățile alese,

cu cari L-a împodobit Dumnezeu pe acest strălucit Ierarh, că să poată fi atât de folositor Bisericii și Neamului.

La masa ce s'a servit în onoarea sărbătoritului s'au rostit mai multe toasturi.

La oarele 4 d. m., în sala arhiplină de public, s'a desfășurat un program compus din cântece, poezii și piese de teatru executate de elevii școalelor primare, instruiți și conduși de harnicul învățător Ruja din Chișineu.

Ziua de 12 Noembrie a. c. pentru mulți a fost o zi de reculegere și înălțare sufletească.

Pedagogia creștină în școala românească.

— Spiritul pedagogic creștin în trecutul școalei românești —

Pedagogia modernă, în frunte cu renumitul pedagog apusean F. W. Foerster, la ale cărui principii se asociază și reprezentanții școalei noastre românești, atrage atențiunea îndeosebi profesorului de religie să nu părăsească legătura-cu trecutul temelnic al pedagogiei creștine. Foerster socotește ca temă fundamentală a pedagogiei creștine actuale, aprofundarea și folosirea principiilor pedagogice creștine, ale unui Clement Alexandrinul, Sf. Vasile cel Mare, fericitul Augustin, ș. a., făcând distincție între pedagogia creștină, care izvorește din fântâna dădătoare de viață a creștinismului. Aceste preocupări ale pedagogului Foerster, alcătuiesc capitolele introductive din cunoscuta sa lucrare „Religion und Charakterbildung”.

Reîncadrarea actualului învățământ religios din școala noastră românească, în atmosfera reală a pedagogiei creștine, am văzut că este sfatul pedagogic și al reprezentanților mai de seamă ai școalei noastre românești. În favoarea acestei teze pedagogice creștine pledează însuși spiritul pedagogic creștin, din trecutul școalei noastre românești. În trecuturile vremurilor ale școalei noastre, deși se predau mai puține cunoștințe religioase, sufletele erau aprofundate de o mai bogată pletate creștină, iar virtuțile creștinești își găseau un mediu mai prielnic pentru afirmarea lor în viața de toate zilele. Bucoavnele noastre, modestele tratate de pedagogie creștină și mai ales personalitățile pedagogice creștine ale bisericii noastre, din trecut, adevărate aceste afirmațiuni.

Bucoavna dela Râmnic, dela 1749, are conținutul ei pe lângă obicinuita parte „az buchi”, pentru scrierea și cetirea decalogul, simbolul credinței și fericirile cu explicări pe scurt, după cum este și intitulată.

De luat aminte, din cuprinsul acestei bucoavne în cadrul preocupărilor noastre, este conținutul ei cu cele mai însemnate părți ale cultului nostru creștin-ortodox: rândulala Vecer-niei; a Utreniei și a Liturghiei cu răspunsurile dela Evanghelie până la sfârșit. (Din istoria literaturii didactice românești. Dr. Onisifor Ghiu. Analele Academiei Române, București 1916).

Din cuprinsul unei asemenea bucoavne, ni se

evidențează mai clar programa de educație instructivă și religioasă, ce se impunea pedagogilor pentru micuții școlari. Predoslovie acestei bucoavne, alcătuită de Episcopul Grigorie al Râmnicului, este o adevărată pagină de pedagogie creștină. Și bucoavna aceasta nu este singura, care ne vorbește de educația religioasă, cu care erau hrănite toate sufletele în școala noastră românească.

Într-una din recente comunicări la Academia Română, d. profesor N. Iorga a făcut o importantă comunicare istorică, asupra unui manuscris de pedagogie creștină la Români. Este vorba de un adevărat tratat de „Pedagogie creștină”, alcătuit de mitropolitul Grigorie al Ungrovlahiei, care știm că era un lerarh bun cărturar, gustând cu Paise, cum spune d. profesor Iorga, din binefacerile tradiției lăsată la Athos de înalta școală de știință a lui Evghenie Bulgaris.

Manuscrisul a fost găsit în limba greacă la sf. Munte, unde a fost lăsat de mitropolitul Grigorie, pe atunci un simplu monah, cunosător de seamă al limbilor orientale.

După titulatura acestei lucrări se poate vedea concepția superioară a unei pedagogii creștine-ortodoxe, demnă de a putea fi folosită de întreaga lume ortodoxă: „Pedagogia creștină, adică tratat despre buna călăuzire a copiilor, creștere și alcătuire, care trebuie să fie dată de părinții cucernici și de virtușii dascăli, scrisă de cel între monahi prea mic Grigorie din Țara Moldovei și revăzută cu îngrijire de cel între cel mai bun dascăli dumnealui Nicodim din Naxos, pentru folosul întregii lumi ortodoxe. În acest mic tratat de pedagogie creștină putem vedea preocuparea fundamentală pentru educația creștină în general, nu numai prin instruire și nici numai prin practica religioasă culturală.

Din cuprinsul acestui mic tratat de pedagogie creștină se poate vedea descrisă dorința și speranța, cu care părinții copiilor îl încredințau pedagogilor Bisericii, preoți sau dascăli: „Iată iubiți dascăli, vă încredințăm copilul nostru; învățați-l, faceți-l să cunoască împreună cu literile, pietatea și virtutea, o credință dreaptă și moravuri cu adevărat creștine”.

Adică pe lângă învățătura pentru scriere și cetire, cum am văzut în bucoavna dela Râmnic, copilașii trebuie să primească „credința cea dreaptă”, să se deprindă, printr-o educație morală cu moravuri în adevăr creștine, iar printr-o educație religioasă, să-și însușească „pietatea și virtutea”, atât de necesare sufletelor în formația creștină.

Prin această încredințare duloasă a copiilor către educatorii creștini, se repetă scenele de pe vremea pedagogiei creștine patriotice a marilor Capadocieni. Astfel când părinții de atunci se înduplecau de rugămintea fiilor lor, pentru a-l trimite la studii în cetăți îndepărtate, le atrăgeau atenția în chip deosebit, asupra creșterii lor în duh creștin. Un exemplu îl găsim în scrisoarea lui Nicobul, nepotul lui sf. Grigorie, către fiul său, căruia îi spunea: „Pleacă fiul meu, pleacă departe prin rugăciunile mele și cele ale familiei tale; trăiește cu bucurie, cu speranță și sănătate, mergi unde te atrage dorința ta: la cântărilor priveghetorii atice, la cetatea feniciană, unde se învață legile, la Alexandria de unde atâția oameni s'au întors bogăți de știință... Dar să ai de conducător al vieții tale pe Christos, acest cuvânt viu, pe lângă care elocvența ta nu este nimica. Păzește-te de aduna-

rea oamenilor corupți, nu te sili a-l îndrepta și teme-te de a te molipsi de pângărirea lor. Nici o dragoste să nu alunge din inima ta dragostea dumnezeiască. Preferă todeauna științei bunele moravuri și o înțeleaptă conduită...” (Iosif Mitropolitul. Sf. Vasile. București, 1908). În această părintească și creștinească scrisoare se oglindește pe deplin preocuparea părinților, ca fiii lor să dobândească cunoștințe noul, dar mai ales să se întărească în „moravuri bune”, în „conduită înțeleaptă”, și în „dragoste dumnezeiască”, având pururea pe „Christos conducător al vieții și al studiilor” lor. Acest spirit pedagogic creștin, s'a revărsat în practica pedagogică a școlii noastre românești.

Pr. Prof. Mihail Bulacu

Misiune religioasă.

Protopopatul Timișorii a început seria misiunilor de toamnă. Cea dintâi echipă de misionari, — sub conducerea neobositului protopop al Timișorii, Dr. P. Țucra, — a descălecat în parohia Zenta nouă.

Puține zile de bucurie duhovnicească se pot asemăna cu acelea în cari cucernicii preoți seamănă cuvântul divin de chemare.

Aceasta o simte duhovnicul în scaunul mărturisirii, când sufletele se deschid, cași florile, cari își desfac petalele sub binecuvântarea razelor solare.

Și nimic din activitatea păstorului sufletească nu se poate asemăna în binefacerea ei, cu aceasta lucrare de sfințire asupra sufletelor.

Dumineca de data 22 Oct. a fost pentru credincioșii din Zenta nouă un astfel de binecuvântat prilej.

Credincioșii au ținut să-și exprime bucuria, participând cu mic cu mare la serviciul sf. liturgii, pontificată de Pr. C. Sa. Dr. P. Țucra, protopopul Timișorii, asistat de Pr. Traian Barzu, misionarul tractual.

De pe fețele credincioșilor radia fericirea ascultând frumosul serviciu divin, la care înșiși copiii lor dau răspunsurile liturgice, conduși de harnicul preot local Al. Regea.

Puternica predică despre „Vindecarea boalelor sufletești”, rostită de păr. protopop Dr. P. Țucra, a fost ascultată cu viu interes.

Dintr'un interes practic la misiunile religioase se țin șezători, combinate cu cele ale Asoc. culturale Astra.

Așa și la Zenta nouă. Conferința religioasă despre: *Rătăcirile sectare* a fost trimisă de păr. misionar tractual Traian Barzu; iar din partea „Astrei” a vorbit, despre: „Creșterea tineretului”, păr. protopop Dr. P. Țucra.

După cuvântul de mulțumire al preotului local, P. C. Sa. Dr. P. Țucra, protopopul Timișorii, rostește un însuflețit cuvânt de încheiere, cerând binecuvântarea Cerului peste străduințele depuse.

Domnul dea ca sămânța aruncată să aducă rodul dorit.

27 X 933.

Tie Flaviu

Sfințirea steagului meseriașilor români din Arad

Asociația meseriașilor români din Arad, și-a sfințit steagul Asociației, Duminecă în 19 Noemvrie a. c.

Membrii Asociației, în frunte cu muzica militară, au venit în grup, dela sediul lor din pădurea orașului, la catedrala ortodoxă, unde după liturghie s'a oficiat sfințirea steagului, de P. S. Sa Episcopul Grigorie, înconjurat de cosilierii eparhiali.

La solemnitățile au asistat numeroși credincioși, în frunte cu delegații primăriei și prefecturii.

După ce a bătut întâiul cui în steag P. S. Sa Episcopul a ținut o impresionantă predică, subliniind măreția faptului că meseriașii români din Arad, deși au ajuns într'un mediu cosmopolit și poate fără credință, nu și-au uitat de biserică, și vin să ceară asupra corporației lor binecuvântarea bisericească, reluând astfel legătura ce există între biserică și breslele românești, până la desființarea lor de către stăpânirea maghiară la 1872.

P. S. Sa a arătat că, de când se pomenesc aici, breslele noastre din Arad au stat mereu în slujba bisericii, însăși denumirea fiindu-le „bresle ortodoxe“.

A arătat apoi, că, în timp ce la breslele de aiurea pedepsele au constatat în țapi de bere, pedepsele breslașilor de-aici constau în ceară dată pentru lumânările bisericii.

Epitropii bisericii ortodoxe din Arad se alegeau cu regularitate dintre meseriași.

Fostul staroste Iorgovici Dimitrie a fost prim-epitrop 15 ani, apoi se mai amintește de meseriașii Munteanu, Mezin Moșescu, Sombati și Dumitru Moldovan, care a fost epitrop 20 de ani, și pe timpul lui s'au depus la biserică ortodoxă steagul breslei țesătorilor.

Induișetoare este deci azi bucuria mea — a spus apoi P. S. Sa — că ați venit azi aici ca asociație a meseriașilor români din orașul și județul Arad, să vă sfințesc steagul. Voiți să scrieți cuvinte nepieritoare pe acest steag? Scrieți atunci: „Iubire frățească și muncă.“

P. S. Sa încheiat subliniind că și Domnul nostru Isus Cristos a crescut în atelier.

Corul „Armonia“, sub conducerea d-lui At. Lipovan, a întonat de trei ori mulți ani.

Președintele asociației, d. Ionel Filipaș, a mulțumit P. S. Sale pentru frumoasele îndemnuri, asigurând că asociația meseriașilor va lucra și în viitor cum a lucrat până acum, numai românește și creștinește. A făcut un istoric al activității asociației, arătând că ea se inspiră mereu din trecutul vechilor bresle românești ale Aradului.

INFORMAȚIUNI.

† Protosincol Ghenadie Bogoeviu.

La punerea revistei noastre sub tipar, primim din Budapesta vestea tristă că a încetat din viață P. C. Sa părintele protosincol Ghenadie Gh. Bogoeviu, preotul nostru din Budapesta. În mormântarea defunctului s'a făcut Vineri în 1 Decemvrie a. c.

Conferința la Palatul Cultural.

Duminecă în 26 Noemvrie a. c. s'a dat la Palatul Cultural din Arad, un festival bine reușit de societatea Ortodoxă a Femellor Române din Arad. În

cadru programelor dl. maior Popovici Nicolae, a ținut o conferință bine reușită cu subiectul. „Femeia, sufletul țării și sufletul neamului“. Domnul maior ne-a demonstrat cu exemple frumoase, rolul ce-l are femeia în viața unuia popor, insistând la rolul de mamă al femeii române. Conferențiarul a ironizat unele defecte ce le vedem la unele din femei. — Corul Școlii Normale de băieți din loc, a delectat publicul cu câteva cântece reușite. — La sfârșit P. S. Sa Episcopul Grigorie a lăudat inițiativa Societății Ortodoxe a Femellor Române, urându-i să rivalizeze cu alte filiale din țară. Asemenea a mulțumit Dl. maior Popovici pentru frumoasa conferință. Iar publicul românesc care a participat la festival l-a dat P. S. Sa îndemnul să sprijinească toate nzuințele, cari tind la ridicarea nivelului nostru cultural și la fortificarea patriei și Bisericii noastre românești.

Incasarea dărilor eparhiale. Este cunoscut că în urma reducerilor bugetare de stat, eparhia are de plătit din bugetul propriu mai mulți funcționari, cheltuieli materiale diferite și are să acopere o mulțime de alte necesități financiare.

Invităm deci factorii cu cădere să binevoiască a accelera incasarea dărilor eparhiale.

Consiliul Eparhial.

Parohii vacante.

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial 6746/1933, se publică concurs cu termen de 30 de zile, pentru îndeplinirea postului de paroh la parohia vacantă din Dobrești.

Venite:

1. Sesiile parohiale, 31 jug. arători și fânaș.
2. Intravilanul parohial $\frac{1}{2}$ jug.
3. Stolele legale.
4. Birul legal, care se ia în concurs din oficiu.
5. Intregirea dotației dela Stat.
6. Locuință nu este, preotul ales se va îngriji de locuință.

Parohia e de clasa III-a.

Alesul va suporta toate impoz. după beneficiul său preoțesc și va catehiza la școala din loc fără altă renumerație.

Recurenții să vor prezenta în sf. biserică pentru a cânta și a predica în vre'o Duminecă, cu încuviințarea protopopului.

Consiliul parohial ort. din Dobrești.

În înțelegere cu: Ioan Trifu, prtopop.

— □ —

3—3

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6745/1933 să publică concurs cu termen de 30 de zile, pen-

tru îndeplinirea postului de paroh, la parohia vacantă din Vizma, pp. Balliș.

Venite :

1. Sesiă parohială 31 jug. arător și fânaș.

2. Intravilanul $\frac{1}{2}$ jug.

3. Stolele legale.

4. Birul legal.

5. Locuință în școala veche confesională.

6. Intregirea dotației dela Stat, după ce va fi luată în buget.

Parohia e de clasa III-a.

Alesul va suporta impozitele după beneficiul său preotesc.

Alesul va catehiza la școala primară din loc, fără altă renumerație.

Recurenții, cu încuviințarea protopresbiterului tractual din Balliș, se vor prezenta într-o Duminică în sf. biserică pentru a cânta și a predica.

Consiliul parohial ort. rom. din Vizma.

În înțelegere cu : Ioan Trifu, protopop.

— □ —

3—3

Conform rez. Ven. Consiliul eparhial Nr. 7099/1933, pentru îndeplinirea parohiei Iuonești cu filia Țărmure din protopopiatul Hălmașului, devenită vacantă prin pensionarea preotului Sinesie Șerban, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Beneficiile sunt următoarele :

1. Birul parohial legal : câte 15 litri de cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă.

2. Stolele legale.

3. Intregirea de salar dela Stat, după ce va fi luat în buget.

Casă parohială nu este ; alesul se va îngriji de locuință în comună pe speșele sale.

Parohia este de clasa III-a (treia).

Concurenții la aceasta parohie se vor prezenta în vre-o duminică sau sărbătoare în sf. tele biserici din Iuonești și Țărmure pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratoric, având avizul prealabil al protopopului tractual ; iar cererile adresate Consiliului parohial din Iuonești-Țărmure le vor înainta în termenul concursului Oficiului protopopesc ort. rom. Hălmașiu.

Concurenții vor ține seamă întru toate de prevederile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu Protopop : Ștefan Bogdan.

— □ —

3—3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 6826/933, pentru îndeplinirea parohiei Tisa din protopopiatul Hălmașului, devenită vacantă prin decedarea parohului Ștefan Șerban, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Beneficiile sunt următoarele :

1. Birul parohial legal ; câte 15 litri cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă.

2. Competința de lemne din pădurea bisericei, așa cum a fost în trecut.

3. Stolele legale.

4. Intregirea de salar dela Stat. Pe anul bugetar 1933 - 934 nu e provăzut în bugetul Statului.

Casă parohială nu este ; alesul se va îngriji de locuință în comună.

Parohia este de clasa III. (treia).

Concurenții la aceasta parohie se vor prezenta în vre-o duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Tisa, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratoric, având avizul prealabil al protopopului tractual ; își vor înainta cererile în termenul concursului — adresate Consiliului parohial din Tisa, — la Oficiul protopopesc ort. rom. Hălmașiu.

Concurenții se vor ținea strict de prevederile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii.

Tisa, din ședința Consiliului parohial ținută la 26 Oct. 1933.

ss. Pr. Victor Glurgiu,
președinte.

Gheorghe Trifan,
notar.

În înțelegere cu : Ștefan Bogdan protopop.

— o —

3—3

Concurs repetit.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6292/932, pentru îndeplinirea parohiei Vărfurle (Cluciu), protopopiatul Gurahonț, devenită vacantă prin mutarea preotului Ioan Lorinț la Mănerău, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt cele din coala B.

1. Birul parohial legal.

2. Stolele legale.

3. Casă parohială cu grădină (fosta școală confesională).

4. Parohia fiind vacantă la f. a., nu e luată în bugetul Statului pe a. bugetar 1933 | 34, deci cade în prevederile comunicate de V. Consiliu Eparhial Nr. 3005 | 933 alineatul 4 (Nr. 22 „Biserica și Școala”).

Parohia e de clasa III-a (a treia). Parohul ales va predica regulat, va catehiza elevii dela școlile primare, și va suporta impozitele după beneficiul său.

Cei ce doresc a compete la aceasta parohie, vor înainta recursul — adresat Consiliului parohial din Vărfurle (Cluciu) — la oficiul protopopesc din Gurahonț, în termenul concursului, și pe lângă observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică, spre a-și arăta destoinicia în oratoric și rituale.

Consiliul parohial.

În conțelegere cu : Constantin Lazar, protopop.

— □ —

3—3